

Filimsi Nasıl Bulunur?

FİİLİMSİLERİ BULURKEN SU PRATİK YÖNTEMİ KULLANABİLİRSİNİZ:

Önce cümlenin en önemli ögesi olan yüklemi bulalım, sonra geriye kalan sözcüklerden "-ma / -me" ile olumsuzuabilen sözcükler genellikle fiilimsidir.

iSIM-FİİLLER

Fıllere getirilen "-ma/-me, -ış/-iş, -mak/-mek" ekleriyle yapılır.

Aklında Tut: -ma(y)-ış -mak

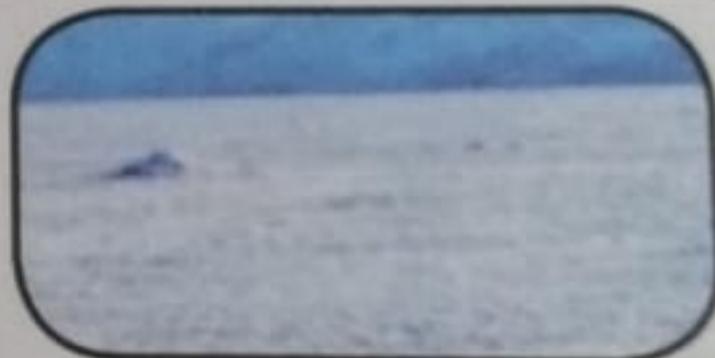
Kural 1: İsim-fil ekini almış bazı sözcükler, zamanla kalıplaşarak **kalıcı isim** olmuştur.

- Artık yaz kış dondurma
yiyebiliyoruz.

Kalıcı
İsim

- Soğuk havalar Çıldır
Gölü'nü dondurmaya
başladı. İsim-fiil

- Kazma ve küreğe
İhtiyacımız var.

Kalıcı
İsim

- Çiçekleri dikmek için
toprağı kazmaya başladı.
İsim-fil

Kural 2: İsim-fiiller, cümle içerisinde tamlama oluşturabilir.

- Sınavda hazırlanan çalışma planına uymalısın.
İsim tamlaması
 - Yürüyüş şekli babasını andırıyor.
İsim tamlaması

nurdan cihan

ZARF-FİILLER

Fıillere getirilen "-esiye, -madan, -dığında, -ip, -ince, -eli, -ken, -a ... -a, -dıkça, -arak, -casına, -r...mez, -maksızın" ekleriyle yapılır.

Örnekler:

Bakmadan almam. Kapıyı açıp içeri girdi.

Geldiğinde başlarız. Gelince başlarız.

Geleli on dakika oldu. Gelirken onu gördüm.

Çalışarak kazandı. Güle oynaya kazandık.

Çalıştıkça notlarım yükseliyor.

Olayı tekrar yaşırcasına anlatıyor.

Aklında Tut!

-ken -ali

-ince -asiye -madan

-dığında -erek -dıkça -ip

-ir...mez

Kural 1:

Zarf-fiiller, cümleye **zaman** ve **durum** anlamı katar.

- Çocuklar koşa koşa bahçeye çıktı. (**Durum**)
- Çocuklar koşarken bir köpek gördü. (**Zaman**)

Kural 2:

Zarf-fiil, eki olan "**-ken**" fiile gelir. İsme gelen "**-ken**" eki ile karıştırma.

- Şarkı söylerken gözlerini kapatıyor. (**Zarf-fiil**)
- Hastayken dışarı hiç çıkmadı. (**Zarf-fiil değil.**)

Kural 3:

Bazı fiiller zarf-fiil eki almış gibi görünebilir, dikkat etmek gereklidir.

- Ders çalışmadan sınavlarda başarıya ulaşamazsin.

Zarf-fiil

- Resim cizmeden aldığım keyfi hiçbir sanatsal faaliyetten almıyorum.

İsim-fiil

nurdan cihan

SİFAT-FİİLLER

Füllere getirilen "-an, -ası, -mez, -ar, -dik, -ecek, -miş" ekleriyle yapılır.

Örnekler:

Erken başlayan erken bitirir.

Anneler, elleri öpülesi varlıklardır.

Sanatçı, unutulmaz bir konser verdi.

Koşar adımlarla uzaklaştı yanımızdan.

Tanıdık yazarlar var bu dergide.

Aklında Tut!

-an -ası -mez -ar -dik -ecek -miş

Kural

1

Sıfat-fıl eki olan "-mez, -ar, -dik, -ecek, -miş" eklerini kip ekleriyle karıştırma.

Güler yüzle selamladı.

Sıfat-fıl

O, böyle esprilere çok güler.

Fıl

Kural

2

Sıfat-fıller, sıfat tamlaması kurabilir.

Uçuşan yapraklar sonbaharın habercisiydi.

Sıfat-fıl İsim

Sıfat tamlaması

Kural

3

Sıfat-fıl eki almış bazı sözcükler, zamanla kalıplaşarak kalıcı isim olmuştur.

Dolmuş bugün epey kalabalıktı.

Kalıcı isim

Su ile dolmuş kovayı eve taşıdı.

Sıfat-fıl

Kural

4

Fıl kök ve gövdelerinden türeyen ve sıfat görevinde kullanılan her sözcük sıfat-fıl değildir. Sözcüğün sıfat-fıl olması için sıfat-fıl eklerinden birini alması gereklidir.

Yakıcı sıcaklar köylüleri epey etkiledi. (Sıfat-fıl değil.)